

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (3) ได้กำหนดให้รัฐดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา ในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ มีกฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย ศิลปวิทยาต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 142) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และพ.ศ. 2553 มาตรา 22 ได้กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามศักยภาพ” และมาตรา 24 ได้กำหนดการจัดการกระบวนการการเรียนรู้ให้โรงเรียนดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการเผชิญสถานการณ์ และ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2549 : 78-79)

การจัดการศึกษาที่ผ่านมา ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาตนเองของเด็กตามศักยภาพ วิธีสอนที่ผ่านมายังไม่เน้นบทบาทให้ผู้เรียน เป็นเพียงผู้รับความรู้ มีผลให้ทักษะในการสร้างความรู้ และการใช้ความรู้ของนักเรียน ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร การเรียนรู้ของผู้เรียนจึงเป็นการพึ่งพา

ความรู้จากผู้อื่น ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาจะมีเจตนาจะแก้ไขวิกฤตแห่งปัญหาทางการศึกษาอันจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ และถ้าได้นำไปปฏิบัติอย่างมุ่งมั่นและถูกต้องแล้ว จะทำให้การศึกษาไทยเป็นการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ โดยเฉพาะการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 22) ซึ่งการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการคิดให้ผู้เรียนมีความสามารถในทักษะการคิดนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมในปัจจุบัน เพราะความสามารถและทักษะกระบวนการคิด มีความจำเป็นสำหรับผู้เรียนตลอดชีวิต ดังนั้น สิ่งที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถมีทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน โดยการจัดการเรียนการสอน และการฝึกปฏิบัติ ซึ่งทักษะการคิด (Thinking Skills) มีผลต่อสมรรถภาพการเรียนรู้เทคนิคที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดมีอยู่อย่างแพร่หลาย และการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Based Learn) ก็เป็นทักษะหนึ่งพัฒนาทักษะการคิดเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วัชรรา เล่าเรียนดี. 2550 : 1-3)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นหนึ่งในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพในการที่ทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนต้องเป็นผู้วางแผนการทำงาน และเป็นงานที่มีการวางแผนชัดเจน ดำเนินงานจนสำเร็จจุดมุ่งหมายไปตามสภาพความเป็นจริง ใช้ทั้งความคิด และลงมือปฏิบัติในประเด็นปัญหา และค้นคว้าตรวจสอบอย่างลุ่มลึกนักเรียนจึงได้ทั้งความรู้ พัฒนาทักษะในกระบวนการศึกษาและการทำงานที่มีระบบ (วลัย พานิช. 2549 : 1-4) และเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตนเอง ซึ่งอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือกระบวนการอื่น ๆ ที่เป็นระบบ ไปใช้ในการศึกษาคำตอบหรือเรื่องนั้น ๆ ภายใต้คำแนะนำ ปรีกษาและความช่วยเหลือจากผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ เริ่มตั้งแต่การเลือกเรื่องที่จะศึกษา การวางแผน การดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดตลอดจนการนำเสนอผลงาน ซึ่งในการจัดทำโครงงานนั้นสามารถจัดทำได้ทุกระดับชั้น อาจเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม จะกระทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2545 : 84) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในรูปแบบของโครงการเป็นบูรณาการ ความรู้และทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ได้จากการเรียนรู้ มากำหนดโครงการในการปฏิบัติงาน (สมชัย โกมล และอุบลรัตน์ ขลิบเงิน. 2543 : 38) การพัฒนาบุคลากรทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียน การสอนแบบ โครงงานซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะ

สามารถส่งเสริมให้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน เกิดประโยชน์กับผู้เรียน และประสบผลสำเร็จได้

โรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จัดการศึกษาในระดับก่อน ประถมศึกษาและประถมศึกษา จำนวนครูรวมผู้บริหาร 6 คน นักเรียน 118 คน จากผลการประเมิน ภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสอง มาตรฐาน ด้านผู้เรียนคือ มาตรฐานที่ 4 พบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี วิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มีคุณภาพอยู่ในระดับต่ำกว่า เป้าหมาย มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพและ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า จากสภาพปัญหาดังกล่าวจะต้องได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธี สอนของครูควรได้รับการพัฒนาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด ให้กับนักเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบโครงงาน ซึ่งเป็นเทคนิคหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะส่งผลให้ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (โรงเรียนบ้านนาอุดม. 2554 : 13) นอกจากนี้สำนักงาน รับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ให้ข้อเสนอแนะควรจัดกิจกรรมการเรียน การสอนและพัฒนาเทคนิค ให้มีความหลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ โครงงาน เช่น การ สอนแบบบูรณาการ การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบผังมโนทัศน์ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ และครูควรมีแผนการเรียนรู้ให้ครบทุกสาระที่รับผิดชอบในการสอน มีการวัดผลประเมินผลการ เรียนของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายเช่น การประเมินผู้เรียนก่อนและหลังเรียน ประเมินตามสภาพ จริง โดยสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญแบบ โครงงาน อบรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน อบรมการวิเคราะห์หลักสูตรทุก สาระการเรียนรู้ทุกสายชั้น อบรมการวิจัยในชั้นเรียนตลอดทั้งการศึกษาดูงาน (สำนักงานรับรอง มาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2553 : 42-43)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา โดยให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมตามความต้องการและ สภาพที่เป็นอยู่ของครู โดยการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานทั้งนี้ก็มีกลยุทธ์ ที่ใช้ในการพัฒนาครูตามขั้นตอนคือ จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการ นิเทศภายใน ที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องร่วมมือประสานกันในการพัฒนาและการทำงาน ตามแนวทางการปฏิรูปอย่างต่อเนื่องและเน้นการพัฒนาผู้รับการนิเทศเป็นรายบุคคลเพื่อช่วยเหลือ

ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรง การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนแบบโครงการตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการคิดและเลือกหัวข้อเรื่องที่จะทำโครงการ ขั้นตอนการวางแผนในการทำโครงการ ขั้นตอนในการลงมือทำโครงการ ขั้นตอนการเขียนรายงานโครงการ ขั้นตอนการแสดงผลงาน โดยใช้รูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการปฏิบัติการ (Action) ขั้นตอนการสังเกต (Observation) และขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection) ซึ่งผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาครูในด้านการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ ตลอดจนเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีทักษะความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ และให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามแนวทาง การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ โครงงาน โรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เป็นอย่างไร
2. จะพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน โรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน โรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5
2. เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน โรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
  - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน ได้แก่
    - 1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.1.2 ครูโรงเรียนบ้านนาอุดม จำนวน 5 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 37 คน ได้แก่

1.3.1 กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน

1.3.2 วิทยากร จำนวน 2 คน (ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5)

1.3.3 นักเรียนจำนวน 30 คน (โดยเลือกแบบเจาะจงนักเรียน ชั้น ป. 1 - 6 ชั้นละ

5 คน)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ได้ยึดกรอบการพัฒนาคูครูของโรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ดังนี้

2.1 พัฒนาคูครูในด้านความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงานได้ ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอนของโครงงาน คือ

2.1.1 การคิดและเลือกหัวข้อเรื่องที่จะทำโครงงาน

2.1.2 การวางแผนในการทำโครงงาน

2.1.3 การลงมือทำโครงงาน

2.1.4 การเขียนรายงาน

2.1.5 การเสนอผลงานของโครงงาน

2.2 การเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน

3. กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาคู

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการโดย จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก่กลุ่มผู้ร่วม วิจัยเป็นเวลา 2 วัน

3.2 การศึกษาดูงาน โดยการนำครูไปศึกษากิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานใน โรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนบ้านคำครั่งและโรงเรียนบ้านโนนขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เป็นเวลา 1 วัน

3.3 การนิเทศภายใน ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนแบบ โครงงานให้ คำแนะนำช่วยเหลือกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการตลอดระยะเวลาวิจัย

4. วิธีการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ของ มหาวิทยาลัย Deakin โดย เคมมิส และแมกแท็กการ์ด (Kemmis and McTaggart. 1988 : 11 - 15)

โดยผู้วิจัย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการร่วมกันวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ดำเนินการพัฒนาเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action) ขั้นตอนการสังเกต (Observation) และขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection)

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

จากวันที่ 13 มิถุนายน 2554 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาครู หมายถึง การส่งเสริมคุณภาพของครู โรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน หมายถึง ความรู้เข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน

1.2 ครูมีความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน หมายถึง การกำหนดขั้นตอนกิจกรรมตามลำดับขั้นประกอบด้วย 1) การเลือกหัวข้อเรื่องปัญหาที่จะวิจัย 2) การวางแผน 3) การลงมือปฏิบัติ 4) การเขียนรายงาน และ 5) การเสนอผลงานของโครงงาน

2. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้วิจัยลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาโดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การคิดและการเลือกหัวข้อเรื่อง หมายถึง การที่ผู้เรียนจะต้องคิดและเลือกหัวข้อเรื่องด้วยตนเองว่าจะวิจัยอะไร ทำไมจึงต้องวิจัย หัวข้อเรื่องมักจะมาจากปัญหา คำถามหรือการอยากรู้อยากเห็นในเรื่องต่าง ๆ ของผู้เรียนเอง

2.2. การวางแผนในการทำโครงงาน หมายถึง ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติงานที่ระบุไว้ ผู้เรียนต้องพยายามปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ บันทึกข้อมูล ปัญหาและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบและครบถ้วน

2.3 การลงมือทำโครงงาน หมายถึง วิธีสื่อความหมายที่จะให้ผู้อื่นได้เข้าใจถึงแนวคิดวิธีดำเนินงาน ผลดีตลอดจนข้อสรุปข้อเสนอแนะต่างๆเกี่ยวกับโครงงานนั้น

2.4 การเขียนรายงาน หมายถึง การเขียนรายงานผลการปฏิบัติจริงเมื่อได้ข้อมูลและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้งแปลผล สรุปผลเป็นที่เรียบร้อย การเขียนรายงานผลโครงงาน

เป็นการอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจ และทราบถึงปัญหา วิธีการ และผลสรุปที่ได้จากการศึกษา พร้อมอภิปรายผลแลให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.5 การนำเสนอผลงานของโครงการ หมายถึง การแสดงผลผลิต ผลงานจากความคิด ความพยายามทั้งหมดที่ผู้ทำโครงการ ได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อนำผลงานนั้น ๆ ออกเผยแพร่ โดยมีรูปแบบการนำเสนอหลายวิธี เช่น การรายงานปากเปล่า การจัดทำรายงานฉบับย่อ การจัดนิทรรศการ หรือ การรายงานฉบับสมบูรณ์ เป็นต้น

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การจัดกิจกรรมพัฒนาครูเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ โดยวิธีการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทุกขั้นตอนของผู้ร่วมวิจัย โดยมีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้แนะนำ

4. การศึกษาดูงาน หมายถึง การนำครูไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนบ้านคำครั่ง และโรงเรียนบ้านโนนขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการที่ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

5. การนิเทศภายใน หมายถึง การกำกับติดตามที่เกี่ยวกับการพัฒนาครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้สามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงการของครู โรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดการเรียนรู้แบบโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เป็นแนวทางการพัฒนาครู โรงเรียนบ้านนาอุดม อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ให้มีความรู้และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาตนเอง ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา และการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการได้เหมาะสม และบรรลุผลยิ่งขึ้น